

ด่วนที่สุด

ที่ (รธน) ๖๓๐ /๒๕๖๐

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต
กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๓๒๔๒
ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๐

- สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) สำเนาหนังสือพรรคชาติไทยพัฒนา ที่ ชพน. ๓๐/๒๕๖๐
ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๐
(๒) สำเนาหนังสือพรรคเพื่อไทย ที่ พท. ๐๐๒๖/๒๕๖๐
ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๐
(๓) สำเนาหนังสือเครือข่ายภาคประชาสังคมและวิชาการธรรมาภิบาลเพื่อชาติไทย
เลขที่ ๑ กวช/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๐
(๔) สำเนาข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐
(ความเห็นของหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์)

ตามหนังสือที่อ้างถึง สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว
มาเพื่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว
ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญหรือไม่ ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. การพิจารณาว่าบทบัญญัติแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว ตรงตามเจตนารมณ์
ของรัฐธรรมนูญหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาบทบัญญัติแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ดังกล่าวประกอบกับบทบัญญัติเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองตามมาตรา ๒๕๘ ก. (๒) ของ
รัฐธรรมนูญอันแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจนว่าประสงค์ให้การดำเนิน
กิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เพื่อให้พรรคการเมืองพัฒนา
เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน มีกระบวนการให้สมาชิก
พรรคการเมืองมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบอย่างแท้จริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง
และการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม เข้ามาเป็นผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมืองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม รวมทั้งกรอบการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญที่กำหนดว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญต้องมุ่งหมายให้มีการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ “ทุกรูปแบบ”

๒. เมื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่า กระบวนการให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการสรรหาผู้มีความรู้ความสามารถ ชื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรมเข้ามาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ยังอาจมีกรณีที่ทำให้กระบวนการนั้นเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมขึ้นได้ เนื่องจากไม่มีมาตรการจัดการกับการทุจริตในขั้นการประชุมสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดเพื่อลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงเห็นว่าบทบัญญัติดังกล่าวยังไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ที่มุ่งหมายให้มีการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ “ทุกรูปแบบ” และหากมีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจะดำเนินการอย่างไร เพราะหากถือว่าการเลือกตั้งกล่าวเป็น “การดำเนินงานภายในของพรรคการเมือง” ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติก็มิได้กำหนดบทลงโทษไว้ จึงไม่เป็นความผิด แต่หากจะถือว่าการเลือกตั้งกล่าว “เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเลือกตั้ง” เพื่อที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะใช้ อำนาจดำเนินการกับผู้ทุจริตได้ กรณีก็จะมีปัญหาข้อกฎหมายขึ้นว่าคณะกรรมการการเลือกตั้ง มอบให้พรรคการเมืองดำเนินการแทนได้อย่างไรเพราะพรรคการเมืองเป็นผู้มีประโยชน์ได้เสียโดยตรงกับการเลือกนั้น

๓. การที่มาตรา ๕๑ (๔) แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองต้องอยู่ในบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งลำดับที่หนึ่งในบัญชีรายชื่อเท่านั้น เป็นบทบัญญัติที่ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อหัวหน้าพรรคการเมืองโดยไม่เป็นธรรม ตามมาตรา ๒๗ แห่งรัฐธรรมนูญ เพราะทำให้หัวหน้าพรรคการเมืองไม่สามารถสมัครรับเลือกตั้ง ในแบบแบ่งเขตเลือกตั้งได้ทั้งที่เป็นสิทธิทางการเมืองขั้นพื้นฐานของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงเห็นว่าบทบัญญัติดังกล่าวไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

๔. กรณีมาตรา ๓๕ ประกอบกับมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ กำหนดให้จังหวัดที่มีได้ เป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่หรือสาขาพรรคการเมือง ต้องมีสมาชิกในทุกเขตเลือกตั้งมาประชุมไม่น้อยกว่า ห้าสิบคน เพื่อให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งนั้น ทำให้พรรคการเมืองที่ยังมีสมาชิกในเขตเลือกตั้งไม่ถึงจำนวนดังกล่าวไม่อาจเพราะเหตุใด ไม่สามารถจัดให้สมาชิกเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งนั้นได้ และไม่สามารถส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นได้ ย่อมเป็นการตัดสิทธิพรรคการเมืองมิให้ส่ง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และกระทบต่อหลักการของรัฐธรรมนูญที่มุ่งหมายให้ทุกคะแนนเสียงของ ประชาชนมีความหมายต่อการเลือกตั้ง แม้จะออกเสียงลงคะแนนไม่เลือกผู้ใด ก็มีความหมายต่อ ผลการเลือกตั้ง บทบัญญัติดังกล่าวจึงไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ การที่มาตรา ๕๐ (๕) และมาตรา ๕๑ (๕) กำหนดให้มีการลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตหรือ แบบบัญชีรายชื่อใหม่ในกรณีที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองกับ คณะกรรมการสรรหาไม่เห็นชอบด้วยกับผลการเลือกโดยไม่มีจุดสิ้นสุด อาจทำให้พรรคการเมือง ไม่สามารถส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ภายในกำหนดเวลาที่รัฐธรรมนูญและคณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนด ทำให้การเลือกตั้งอาจไม่แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด ทั้งยังเป็นช่องทางในการทำให้

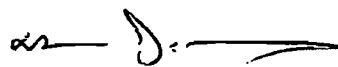
พรรคการเมืองคู่แข่งไม่สามารถส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้อีกด้วยอันเป็นการกระทำที่ทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตและไม่เที่ยงธรรม ซึ่งไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

๕. นอกจากนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญยังมีความเห็นด้วยว่า การที่มาตรา ๑๓๘ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวบัญญัติว่าในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกที่มีขึ้นภายหลังจากวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ หากพรรคการเมืองใดได้จัดตั้งสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดไว้แล้วในจังหวัดใด ให้พรรคการเมืองนั้นสามารถส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ทุกเขตเลือกตั้งในจังหวัดนั้น ทำให้พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับและเป็นพรรคการเมืองขนาดใหญ่ ได้เปรียบพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับแต่เป็นพรรคการเมืองขนาดกลางและขนาดเล็กรวมทั้งพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นใหม่ภายหลังจากวันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เพราะมาตรา ๔๗ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวกำหนดว่าพรรคการเมืองซึ่งประสงค์จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด ต้องมีสาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่มีเขตพื้นที่รับผิดชอบในเขตเลือกตั้งนั้น บทบัญญัติดังกล่าวจึงเข้าลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามมาตรา ๒๗ วรรคสามของรัฐธรรมนูญ เพราะกระบวนการในการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ต้องใช้เวลาและความอุตสาหะในการดำเนินการ ซึ่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เองก็ยอมรับข้อเท็จจริงดังกล่าวในมาตรา ๑๓๔ (๕) และ (๗) ที่ผ่อนเวลาให้พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แต่ยังจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดไม่ครบถ้วน ให้ดำเนินการดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ซึ่งในกรณีนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำความเห็นของพรรคการเมืองต่าง ๆ ซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้อง กับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กล่าวโดยสรุป คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว บางประการไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กลุ่มงานประธานรัฐสภา

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๔๔๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๔๔๗

